
Handling 2023 nr 68

Motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning

Göteborg bedriver idag en vuxenutbildning och SFI-undervisning som på många sätt är kvalitativ och mångsidig. Flera olika utbildningsleverantörer får vara med och bidra och det finns en mångsidighet i pedagogiskt upplägg. Utbildningen bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt där skattebetalarnas, göteborgarnas, pengar används ändamålsenligt och ansvarsfullt. Detta vill nu de rödgröna ändra på genom en drastisk och omvälvande inskränkning till att ”i huvudsak” bedriva allt i egen regi. Lydelsen öppnar upp för vad som kan bli en slakt av utbildningsleverantörer från civilsamhället i Göteborg. Till vilken nytta, frågar man sig?

Tillvaratagandet av goda krafter från den idéburna sektorn och civilsamhället, mångsidighet samt kostnadseffektivitet är tre centrala aspekter som nu riskerar att förloras i ett enda svep. Sammantaget ger dessa aspekter förutsättningar för den kvalitet som måste få vara styrande.

- Tillvaratagande av goda krafter från den idéburna sektorn och civilsamhället. Idéburna organisationer, entreprenörer och civilsamhällets fulla bredd behöver känna att de får vara med och bidra till göteborgarnas bästa, detta så länge uppsatta kvalitetskrav är uppfyllda och tillgodosedda. Alla goda krafter behövs för att bidra till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet i Göteborg. Skulle vuxenutbildningen och SFI-undervisningen flyttas över till ”i huvudsak” egenregi kommer detta förloras.
- Mångsidighet. Idag finns ett flertal olika utbildningsleverantörer. Varje utbildningsleverantör, eller huvudman, har sin pedagogiska profil och utvecklar undervisningen på ett sätt som ger en mångfald. Leverantörerna är också spridda på olika geografiska platser i Göteborg. Skulle vuxenutbildningen och SFI-undervisningen flyttas över till ”i huvudsak” egenregi kommer detta förloras.
- Kostnadseffektivitet. Idag bedrivs vuxenutbildningen och SFI-undervisningen på ett kostnadseffektivt sätt. Egenregin, som är drygt 20 procent dyrare än den *dyraste* upphandlade leverantören, har även den sin plats men som ett komplement tillsammans med andra leverantörer.

Utöver dessa centrala aspekter kommer den omvälvande förändring som de rödgröna vill införa leda till markant minskad valfrihet för göteborgarna. Det kommer bli avsevärt svårare att välja den pedagogiska inriktning och profil man önskar gällande såväl SFI-undervisning och vuxenutbildning för den enskilda göteborgaren.

Göteborg är en stad stadd i förändring och utveckling. För att attrahera och locka investeringar och satsningar till Göteborg behöver det finnas ett mått av flexibilitet i att starta riktade och skräddarsydda insatser. Ofta med kort tidshorisont. Så som det är idag där flera aktörer, såväl egenregi som upphandlade leverantörer, finns på plats går det att hitta lösningar som gör Göteborg attraktivt. Göteborgs stads förmåga att få till stånd lösningar i detta är starkt beroende av att det finns just en mångfald av utbildningsleverantörer. Det har också visat sig genom åren att utbildningsleverantörer från civilsamhället har en större förmåga än egenregin att hitta och leverera lösningar, ofta med kort varsel. När nu de rödgröna vill ta bort utbildningsleverantörer från civilsamhället kommer det inverka negativt på Göteborgs stads förmåga att kunna hitta och leverera utbildningslösningar som gör Göteborg attraktivt att investera i. Det är allvarligt och gör Göteborg mindre attraktiv som stad. Det kan också handla om särskilda insatser under extraordinära omständigheter såsom t.ex. under pandemin där det i Göteborgs genomfördes riktade utbildningsinsatser för att gynna omställning och minska arbetslösheten. Att beskära utbudet av utbildningsleverantörer riskerar således också att ge Göteborgs stad sämre möjligheter att genom riktade och skräddarsydda utbildningsinsatser minska arbetslösheten.

Det är svårt att veta exakt vad de rödgröna menar med ”i huvudsak” egen regi, men om vi för enkelhet skull antar ett upplägg med enbart egenregi skulle kostnaden för SFI-undervisningen öka med drygt 25 miljoner kronor per år och kostnaden för vuxenutbildningen öka med ca 20 miljoner kronor per år baserat på befintliga utbildningsvolym och upplägg. Totalt blir det en fördyring på ca 45 miljoner kronor per år! Notera då att man för de pengarna inte får ut något mer än idag, utan det är samma leverans med den skillnaden att det bara finns en enda huvudman i form av egenregin. Inga förbättringar alltså, men väl en rad försämringar i form av minskad mångfald, ett allmänt ogiltigförklarande av den idéburna sektorn, civilsamhället och näringslivet, minskad valfrihet för göteborgarna och minskade handlingsmöjligheter för arbetsmarknads och vuxenutbildningsförvaltningen. Den sammantagna kvalitén minskar till ett avsevärt högre pris.

Vuxenutbildningen och SFI-undervisningen måste få genomsyras av kvalitet. En vanlig uppfattning inom skolans värld är att betygen på avklarad utbildning är ett kvalitetsmått. Men kvalitet är bredare än så. Enligt Skolverket är kvalitet en samlingsbeteckning för hur väl verksamheten

- uppfyller nationella mål
- svarar mot nationella krav och riktlinjer
- uppfyller andra mål, krav och riktlinjer som är förenliga med de nationella (t.ex. skolplan, lokal arbetsplan, arbetslagens prioriterade mål)
- kännetecknas av en strävan till förnyelse och ständiga förbättringar utifrån de förutsättningar man har

Dessa kvalitetsaspekter måste få råda även inom vuxenutbildningen och SFI-undervisningen i Göteborg. Det kan noteras att det enligt vuxenutbildningsförvaltningen inte kan noteras någon kvalitetsskillnad mellan egenregi och upphandlade leverantörer.

Idag har staden upphandlad extern verksamhet inom vuxenutbildningen och SFI-undervisningen motsvarande lite drygt 75 procent av kommunbidraget. Den upphandling som ligger bakom dagens leverantörer initierades under det rödgröna styret mandatperioden 2014-2018. Under kommande mandatperiod 2022-2026 kommer ny upphandling behöva göras. Då det, så som det verkar, kommer vara ett rödgrönt styre under mandatperioden ger det anledning till stor oro över att antalet leverantörer kommer minska i kommande upphandling. De är redan idag på gränsen till få, i flera avtalsområden bara 2-3 leverantörer. I den upphandling som står för dörren vore det högst olyckligt om antalet leverantörer tillåts bli färre då det minskar mångfalden men också möjligheten till riktade insatser.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

1. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att tillse att den idéburna sektorn, näringslivet och civilsamhället även fortsättningsvis får en självklar plats inom SFI:n och vuxenutbildningen där kvalitet står i fokus och är styrande inom såväl SFI:n som vuxenutbildningen.
2. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att säkerställa att den idéburna sektorn, näringslivet och egenregin konkurrerar på lika villkor där kvalitet i första hand och kostnadseffektivitet i andra hand skall vara avgörande vad gäller SFI-undervisning och andra utbildningar i svenska språket.
3. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att säkerställa att antalet leverantörer inom de olika avtalsområdena inte blir färre.

Anders Svensson (M)

Mariah ben Salem Dynehäll (L)

Kalle Bäck (KD)